

Emissieloze start van een nieuwe teelt

Zorgvuldig handelen en een goede planning kunnen lekverliezen en emissies naar het milieu bij de start van de teelt voorkomen. Het volzetten en uitdraineren van de matten kan zorgen voor overloop van draingoten, opvangbakjes, drainputten en draintanks. Dit kan voorkomen worden door een klein gat te maken voor het uitdraineren en niet teveel substraatmatten tegelijkertijd. De kwaliteit van het water in deze fase van de teelt is zeer belangrijk, omdat het jonge gewas over het algemeen gevoeliger is voor schade dan een volgroeid gewas. Om volledig gesloten te telen kan water afkomstig van reiniging tijdens teeltwisseling later in de teelt, evt. na behandeling hergebruikt worden.

Introductie

Bij de start van een nieuwe teelt op substraat wordt veel bemest water gebruikt, voordat de planten komen. In dit proces kunnen onzorgvuldige handelingen leiden tot verlies van grote hoeveelheden water en meststoffen, met name op vier plaatsen in het systeem: teeltgoot, opvang aan einde van teeltgoot, drainput en draintanks. Een goede planning van het volzetten en uitdraineren van de matten kan ervoor zorgen dat lozingen door overloop van goten en tanks voorkomen worden.

Watermanagement

Het volzetten en uitdraineren van substraatmatten is een proces dat goed gepland moet worden om overloop van goten en tanks te voorkomen:

- 1) Voorkom overloop van de draingoot bij het uitdraineren van de substraatmat. Bij direct maken van de volledige drainuitsnede loopt de mat in zeer korte tijd helemaal leeg en ontstaat een golf water die over de rand van de draingoot op de grond terechtkomt. Door eerste een draingat te prikken met bijvoorbeeld een steker van een druppelaar kan de mat rustig uitdraineren. Vervolgens kan na het uitdraineren de drainuitsnede gemaakt worden.

- 2) Voorkom overloop van de afvoer van de draingoot naar de drainput. Als teveel matten tegelijkertijd uitgedraineerd worden, kan in de draingoot een golf ontstaan die zorgt voor overloop van het opvangbakje. Door bij het opvangbakje te beginnen en er steeds verder vandaan te bewegen, kan overloop voorkomen worden.
- 3) Voorkom overloop van de drainput. In de drainput hangt een pomp die het water naar de vuilwatertanks pompt. Als er meer water tegelijkertijd de drainput inloopt dan de pomp aankan, zal de drainput gaan overlopen. Laat daarom niet meer matten tegelijkertijd uitdraineren op dezelfde drainput als de afvoercapaciteit van de pomp in de drainput. Een goed werkende vlotter is in deze fase ook cruciaal. Check daarom de vlotter op werking en verwijder eventueel blokkades.
- 4) Voorkom overloop van de draintanks (vuil en schoon). De draintanks hebben een beperkt volume voor opslag van drainwater. Al het water dat vrijkomt bij het doorsteken van de substraatmatten moet kunnen worden opgevangen in deze tanks. Als de opslagcapaciteit beperkt is, kan ervoor gekozen worden om het vullen en uitdraineren van de matten gefaseerd te laten plaatsvinden, bijvoorbeeld per kraanvak of groep van kraanvakken. Het water dat bij uitdraineren van de eerste afdeling vrijkomt, kan dan vervolgens (eventueel na ontsmetten) weer hergebruikt worden voor het volzetten van de volgende afdeling. Aandachtspunt is de capaciteit van de waterbehandelingsunit (bijvoorbeeld ontsmetter): deze kan hierbij ook beperkend zijn om het water snel genoeg van de vuil- naar de schoon draintank te krijgen om hergebruik mogelijk te maken.

Waterkwaliteit

De kwaliteit van het irrigatiewater is in deze fase van de teelt cruciaal. Het jonge gewas is kwetsbaar en kan flinke schade oplopen als de kwaliteit van het water niet goed is. Let er daarom op dat er tijdens de teeltwisseling reinigings- en ontsmettingsproducten gebruikt worden die niet schadelijk zijn voor het gewas. Het is ook een mogelijkheid om dit water op te slaan voor gebruik later in de teelt als het gewas sterker is. Eventueel aangevuld met een behandeling (ontsmetten, afbraak organische stof) van dit water zodat een kwaliteit bereikt worden die goed genoeg is om het water in de teelt te gebruiken.

De stoffen die in moderne steenwolmatten gebruikt worden (bijvoorbeeld uitvloeiers) geven geen schade of groeiremming aan het gewas. Mogelijk hebben deze stoffen wel een invloed op technieken die het water behandelen voor hergebruik, bijvoorbeeld door een verlaging van de UV-transmissie van het water. Overleg uw situatie met de leverancier van de substraatmatten. Bij gebruik van organisch substraat zal bij de start van de teelt meer organisch materiaal in het water vrijkomen. Deze stoffen kunnen zorgen voor een zeer lage UV-transmissie en redoxwaarde, waardoor de ontsmetter (afhankelijk van het type) mogelijk minder goed werkt.